

Vammaispalvelu- ja sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetuspalveluiden soveltamisohjeet 1.11.2013 alkaen

Perusturvalautakunta 27.8.2013

Sosiaaliturvan johtaja Mirja Kangas:

Kunnalla on mahdollisuus antaa omia soveltamisohjeita kuljetuspalveluista. Rovaniemen kaupungin sisäisten kuljetuspalvelujen soveltamisohjeiden tarkoituksena on korostaa yhdenvertaisuusperiaatteiden toteutumista, linjata ja yhtenäistää kuljetuspalveluiden myöntämisen käytäntöjä.

Vammaispalvelu- ja sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetuspalveluiden soveltamisohjeet on valmisteltu yhteistyössä tuotannon ja tilaajan kanssa. Vammaispalveluiden johtava sosiaalityöntekijä Maija Tervo on esitellyt kuljetuspalveluiden soveltamisohjeiden yleiset periaatteet perusturvalautakunnan jäsenille perusturvalautakunnan teemakokouksessa 12.3.2013 ja vammaisneuvoston jäsenille 16.5.2013.

Liite 1 Vammaispalvelu- ja sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetuspalveluiden soveltamisohjeet / luonnos.

Liite 2 Vammaisneuvoston kannanotto

Valmistelijan esitys:

Esitän, että perusturvalautakunta hyväksyy Rovaniemen kaupungin vammaispalvelu- ja sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetuspalveluiden soveltamisohjeet 1.11.2013 alkaen.

Uusi kuljetuspalveluita koskeva soveltamisohje korvaa perusturvalautakunnan 7.12.2009 § 150 vahvistaman kuljetuspalveluiden soveltamisohjeen.

Esitys Sosiaali- ja terveystoiminnan johtaja Markus Hemmilä:

Perusturvalautakunta hyväksyy Rovaniemen kaupungin vammaispalvelu- ja sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetuspalveluiden soveltamisohjeet 1.11.2013 alkaen valmistelijan esityksen mukaisesti.

Päätös Perusturvalautakunta hyväksyi sosiaali- ja terveystoiminnan johtajan esityksen.

Jakelu Eliisa Lintula
Vammaisneuvosto

VAMMAISPALVELU- JA SOSIAALIHUOLTOLAIN MUKAISTEN KULJETUSPALVELUIDEN SOVELTAMISOHJEET 1.11.2013 ALKAEN.

Kunnalla on mahdollisuus antaa omia soveltamisohjeita kuljetuspalveluista. Rovaniemen kaupungin sisäisten kuljetuspalvelujen soveltamisohjeiden tarkoituksena on korostaa yhdenvertaisuusperiaatteiden toteutumista, linjata ja yhtenäistää koko kaupungin tasolla kuljetuspalveluiden myöntämisen käytäntöjä.

Vammaispalvelulain mukaisten kuljetuspalveluiden tavoitteena on taata vaikeavammaisten henkilöiden osallisuus ja yhdenvertaisuus muiden kansalaisten kanssa. Kuljetuspalvelu on tarkoitettu korvaamaan sellaista julkista joukkoliikennettä (ml palvelu- ja asiointiliikenne), joka ei ole vaikeavammaisen käyttävän kannalta riittävän esteetöntä tai saavutettavissa.

Sosiaalihuoltolain mukainen kuljetuspalvelu on kunnalle harkinnanvaraista toimintaa. Sosiaalihuoltolain perusteella kuljetuspalvelua järjestetään määrärahan puitteissa henkilöille, jotka täyttävät kunnan laatimat kriteerit.

Kuntalaisen liikkumisen tarpeen arvioinnissa selvitetään aina henkilön ensisijainen mahdollisuus käyttää julkista joukkoliikennettä, asiointi- ja/tai palveluliikennettä. Kriteeristöä selkeyttämällä painopistettä pyritään suuntamaan sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetuspalveluiden piiriin silloin, kun henkilö ei muuten ole vammaispalvelulain mukaisten palveluiden tarpeessa. Ikääntymisestä aiheutuvien toimintarajoitusten perusteella voidaan myöntää sosiaalihuoltolain mukaista kuljetuspalvelua, mikäli muut edellytykset täyttyvät eikä henkilö ole vaikeavammaisen.

VAMMAISPALVELULAIN MUKAISET KULJETUSPALVELUT

Kunnan on järjestettävä vaikeavammaiselle henkilölle kohtuulliset kuljetuspalvelut niihin liittyvine saattajapalveluineen, jos henkilö vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee palvelua suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista. Kuljetuspalvelu on tarkoitettu korvaamaan sellaista julkista joukkoliikennettä, joka ei ole vaikeavammaisen käyttäjän kannalta riittävän esteetöntä tai omatoimisesti saavutettavaa. Kuntalaisten liikkuminen turvataan jatkossakin ensisijaisesti julkisella liikenteellä, jota täydentää esim. palvelu- ja asiointilinjat.

Kuljetuspalvelujen tavoitteena on edistää vaikeavammaisen tasa-arvoa ja toimintamahdollisuuksia. Kuljetuspalvelujen avulla vaikeavammaisille henkilöille turvataan lain edellyttämät kohtuulliset liikkumismahdollisuudet.

Kenelle?

Vammaispalveluasetuksen mukaan kuljetuspalveluja ja niihin liittyviä saattajapalveluja järjestettäessä **vaikeavammaisena** pidetään henkilöä

- jolla on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa ja
- joka ei vammansa tai sairautensa vuoksi voi käyttää julkisia joukkoliikennevälineitä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia.

Palvelun myöntäminen ei ole riippuvainen henkilön varallisuudesta, iästä tai diagnoosista.

Kuljetuspalvelun tarpeen selvityksessä arvioidaan henkilön mahdollisuuksia käyttää julkista joukkoliikennettä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia. Selvityksen tukena käytetään lääkärintodistusta tai muun erityisasiantuntijan lausuntoa sairaudesta tai vammaista sekä arvioidaan sairauden ja vamman vaikutusta henkilön toimintakykyyn siinä ympäristössä ja elinolosuhteissa, jossa hän toimii. Toimintakyky voidaan joissakin tilanteissa arvioida myös haki-
jan kanssa tehdyllä koematalla esim. palvelulinjoja hyödyntäen.

Kuljetuspalvelun tarpeen tulee johtua vammasta tai sairaudesta, joista aiheutuva haitta on pitkäaikainen. Pitkäaikaiseksi vammaksi tai sairaudeksi katsotaan pääsääntöisesti vähintään vuoden kestävä tila. Kuljetuspalvelua ei myönnetä pääsääntöisesti lyhytaikaiseen sairaudesta toipumisen ajaksi tai kuntoutusvaiheeseen.

Ikääntymisestä aiheutuvien toimintarajoitusten perusteella voidaan myöntää sosiaalihoitolain mukaista kuljetuspalvelua, mikäli muut edellytykset täyttyvät eikä henkilö ole vaikeavammainen.

Myönnettävät matkat

Kuljetuspalveluihin ja niihin liittyvine saattajapalveluihin kuuluvat vaikeavammaisen henkilön tarpeelliset, jokapäiväiseen elämään kuuluvat kuljetukset, jotka liittyvät

- työssä käymiseen
- opiskeluun
- asioimiseen
- yhteiskunnallisen osallistumiseen
- virkistykseen

Työ- ja opiskelumatkat

Kuljetuspalvelua myönnetään välttämättömiin työ- ja/tai opiskelumatkoihin. Työ- ja/tai opiskelumatkalla tarkoitetaan pääsääntöisesti matkaa kotoa työ- tai opiskelupaikalle ja takaisin kotiin. Työmatkoina ei tule korvattavaksi ne matkat, jotka vammaisen henkilö tekee työsopimuksensa tai työnantajan määräyksen perusteella. Opiskelumatkoina voidaan korvata vain sellaiseen opiskeluun liittyvät matkat, joka johtaa jonkin tutkinnon tai ammatin saavuttamiseen tai parantaa henkilön mahdollisuuksia työllistyä tai vahvistaa henkilön ammattitaitoa ja tätä kautta lisää hänen työllistymismahdollisuuksiaan.

Asiointi- ja vapaa-ajan matkat

Kuljetuspalveluina suoritettavat vapaa-ajan matkat on tarkoitettu siirtymiseen paikkoihin, joissa asiakas asioi, osallistuu harrastuksiin tai muuhun sosiaaliseen toimintaan.

Asiointi- ja virkistysmatkoihin myönnetään pääsääntöisesti 18 yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa.

Kuljetuspalvelu on tarkoitettu henkilökuljetuksiin, eikä sitä voi käyttää pelkästään tavaroiden tai esineiden kuljettamiseen.

Vammaispalvelulain mukaisia kuljetuspalvelumatkoja voi tehdä Rovaniemen kaupungin alueella tai lähikunnissa tai toiminnallisissa lähikunnissa. Lähikuntia määriteltäessä kiinnitetään huomioita matkan pituuteen ja vammaisen ihmisen esittämään yksilölliseen kuljetustarpeeseen. Mikäli lähikuntien kattama alue on laaja, kunta voi rajoittaa kuljetuspalveluja siten, että korvattavaksi tulee kuljetuspalvelujen järjestämisestä aiheutuvat kohtuulliset kustannukset.

Rovaniemen tai lähikuntien ulkopuolella Suomessa tehtävistä matkoista, voidaan hyväksyä kustannuksia korvattavaksi kuitteja vastaan selvityksen jälkeen. Asiakkaan on annettava asiasta etukäteen selvitys, jonka jälkeen sosiaalityöntekijän arvio ja päättää asian.

Kustannukset korvataan vain siltä matkalta, minkä asiakas on todellisuudessa ollut kyydissä

SOSIAALIHUOLTOLAIN MUKAINEN KULJETUSPALVELU

Kenelle?

Kuljetuspalvelua voidaan myöntää henkilölle, kun henkilöllä on pitkäaikaisesti huomattavia liikkumisongelmia ja, jolle kuljetuspalvelut ovat välttämättömiä jokapäiväisistä toiminnoista selviämiseksi eivätkä palvelu- tai asiointilinjat ole henkilön käytettävissä. Kuntalaisten liikkuminen turvataan jatkossakin ensisijaisesti julkisella liikenteellä, jota täydentää esim. palvelu- ja asiointilinjat.

Palvelun saamisen kriteerinä käytetään lisäksi tulorajoja:

- yksinasuva 1 300 €/ kk
- pariskunta 2000 €/ kk

Myönnettävät matkat

Kuljetuspalvelua myönnetään

- asiointimatkoihin

Sosiaalihuoltolain mukainen kuljetuspalvelu on kunnalle harkinnanvaraista toimintaa ja kuljetuspalveluja myönnetään käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa.

Kuljetuspalveluna myönnetään maksimissaan kahdeksan (8) yhdensuuntaista matkaa kuu- kaudessa yksilöllisen tarpeen mukaan Rovaniemen kaupungin alueella hakijan asunpaikasta asiointikohteeseen.

Kuljetuspalvelupäätös tehdään määräaikaisena, enintään kolmeksi vuodeksi.

KULJETUSPALVELUN KÄYTTÄMINEN

Kunnalla on oikeus järjestää kuljetuspalvelut harkitsemallaan tarkoituksenmukaisella tavalla. Kuljetuspalveluita saavalla henkilöllä ei ole ehdotonta oikeutta vaatia kuljetuspalvelujensa järjestämistä haluamallaan tavalla. Kuljetuspalvelu järjestetään Matkapalvelukeskuksen kautta pääsääntöisesti yhteiskuljetuksina. Yhteiskuljetusten soveltuvuutta arvioitaessa otetaan huomioon vammaisen henkilön yksilölliset tarpeet liikkumiseen ja yksikölliset sairaudesta tai vammasta johtuvat rajoitukset.

Kuljetuspalveluasiakkaalle laaditaan asiakaskuvaus. Asiakaskuvaus sisältää asiakkuuden hoitamiseen liittyvät välttämättömät tiedot, jotka tallennetaan Matkapalvelukeskuksen atk-järjestelmään. Asiakaskuvaukseen sisältyvät tiedot asiakkaan henkilöllisyydestä, kuljetukseen liittyvät tiedot ja kuljetuspalvelupäätöstä koskevat tiedot.

OMAVASTUUSUUS

Asiakas maksaa matkojen omavastuusuuden kuljettajalle. Kuljetuspalvelumatkojen omavastuuosuus on julkisen liikenteen maksun mukainen sekä Rovaniemen että lähikuntiin suuntautuvilla matkoilla.

Vammaispalvelulain mukaisessa kuljetuspalvelussa palvelulinjalla tehty matka on asiakkaalle maksuton. Tällöin asiakkaalta kuluu matka kuljetuspalvelumatkoista. Muut palvelulinjoilla matkustavat maksavat normaalin julkisen liikenteen maksu, myös sosiaalihuoltolain mukaisia matkoja käyttävät.

Mikäli vammaispalvelulain mukaisten opiskelu-, työ- ja asiointimatkojen yhteenlasketut kuukausittaiset omavastuusuudet ylittävät säännöllisesti kaupungin alueella kuukausikohtaisen taajama- tai seutulipun tai eläkeläislipun hinnan, saa ylimenevän osuuden vammaispalvelusta palautuksena. Palautus maksetaan hakemuksesta, johon on liitetty maksutositteet.

Saattajan matka on maksuton, mikäli asiakkaalle on myönnetty saattajaoikeus. Mikäli saattaja tulee mukaan kuljetuspalveluasiakkaan jälkeen, voidaan hänet ottaa kyytiin vain reitin varrelta. Toinen kuljetuspalveluasiakas ei voi toimia saattajana.

OLOSUHTEIDEN MUUTOKSET

Kuljetuspalveluja saavan henkilön on ilmoitettava Rovaniemen kaupungin vammaispalveluihin kaikista muutoksista, esimerkiksi toimintakyvyn muutokset, muutto kunnan sisällä, muutto toiselle paikkakunnalle tai pitkäaikaishoitoon siirtyminen. Olosuhteiden muutoksesta on ilmoitettava viivyyksettä.

Jos muutokset edellyttävät, niin kuljetuspalvelupäätöstä tarkastetaan ja tehdään tarvittavat muutokset. Kun asiakkaan kuljetuspalveluiden tarve on lakannut, kuljetuspalvelupäätös lakautetaan.

ERITYISKYSYMYKSIÄ

Kuljetuspalvelumatkaan voi sisältyä vain lyhyt pysähdys matkan varrella esim. pankkiautomaatilla käynti, joka on ilmoitettava matkaa varattaessa.

Kuljetus on aina tilattava Matkapalvelukeskuksesta. Myös taksitolpalta otettava kyyti on tilattava Matkapalvelukeskuksesta. Matkan voi tilata vähintään tuntia ennen lähtöaikaa tai vaikka edellisenä päivänä. Matkapalvelukeskuksessa palveluneuvoja etsii kuljetettavalle sopivan kuljetuksen ja ilmoittaa asiakkaalle noutoajan.

Käyttämättömiä kuljetuspalvelumatkoja ei voida siirtää käytettäväksi toiseen kuukauteen.

Kuljetuspalveluasiakkaan kanssa samassa taloudessa asuvat perheenjäsenet voivat matkustaa kuljetuspalveluasiakkaan mukana. Perheenjäsenet maksavat liikenne- ja viestintäministeriön taksa-asetuksen 1-taksan ja ko. matkustajien määrään perustuvan taksaluokan välisen erotuksen matkan hinnasta.

Vaikeavammaisen henkilön kuljetuspalvelupäätös perustuu aina vammaisen henkilön yksilölliseen tarpeeseen vaikka hänellä olisi oma tai perheen auto käytössä. Mikäli henkilö on saanut käytössään olevaan autoon vammaispalvelulain mukaista avustusta tai autoverolain autoveronpalautusta, voidaan henkilön kuljetuspalvelumatkoja rajoittaa, mikäli auto tosiasiallisesti on vammaisen henkilön käytettävissä tai häntä kuljetetaan sillä.

Mikäli asiakkaalla esiintyy toistuvasti epäselvyyksiä tai ongelmia kuljetuspalvelujen käytössä ja tilanne ei korjaannu asiakkaalle annetun kirjallisen huomautuksen tai ohjauksen jälkeen, siirrytään käytäntöön, jossa asiakas itse maksaa matkansa. Kuittia vastaan asiakas voi hakea hyväksyttävistä matkoistaan korvauksen vammaispalveluista.

PÖYTÄKIRJA

VAMMAISNEUVOSTON KOKOUS

Aika	torstaina 16.5.2013 klo 13.00 – 14.50	
Paikka	kaupungintalo, kokoushuone 2 Kiiruna, katutaso	
Läsnä	x Veikko Kallionpää	RoVaKa
	x Minna Muukkonen	RoVaKa
	x Pauli Niemelä	RoVaKa
	x Timo Korva	RoVaKa
	- Jarno Saapunki	RoVaKa, varajäsen Tuula Lautala x
	x Kyösti Kaihua	RoVaKa
	x Maarit Simoska	kaupunginhallituksen edustaja
	x Hilpi Ahola	perusturvalautakunnan edustaja
	x Reino Rissanen	vapaa-ajanlautakunnan edustaja
	- Taina Torvela	teknisen lautakunnan edustaja
	- Leena Kantola	suunnittelija, tekniset palvelut
	- Sakari Huotari	johtava sosiaalityöntekijä, vammaispalvelut
	x Mirja Kangas	sosiaaliturvan johtaja, hyvinvointipalvelut, kokouksen puheenjohtaja
	x Eeva Marttala	hallintosuunnittelija, hyvinvointipalvelut, vammaisneuvoston sihteeri
Asiat	1.	Kokouksen avaus Kokouksen puheenjohtaja Mirja Kangas avasi kokouksen ja toivotti osallistujat tervetulleiksi vammaisneuvoston 2013 – 2016 toimikauden ensimmäiseen kokoukseen.
	2.	Todetaan läsnäolijat Todettiin läsnäolijat yllä olevan läsnäolomerkinnän mukaan. Todettiin, että seurakunnalle on mennyt neuvostoon edustajan nimeämispyyntö, mutta toistaiseksi tietoa ei ole saatu. Koulutuslautakunta tulee nimeämään edustajansa 30.5.2013 kokouksessaan.
	3.	Puheenjohtajan valinta Puheenjohtajaksi valitaan Rovakan esittämä puheenjohtaja. Sen perusteella valittiin puheenjohtajaksi Jarno Saapunki.
	4.	Valitaan varapuheenjohtaja Varapuheenjohtajana toimii kaupungin edustaja. Valittiin varapuheenjohtajaksi Mirja Kangas.
	5.	Vammaisneuvoston sihteerin hallinnollisen asioiden esittely Kaupunginhallitus on määrännyt vammaisneuvoston sihteeriksi Eeva Marttalan. Hän esitteli vammaisneuvoston määrärahan, kokospalkkio- ja matkakustannusten korvaamisen käytäntöihin liittyviä asioita, pyysi vammaisneuvostolta kannanottoa kokousasia-

PÖYTÄKIRJA

kirjojen kirjaamisesta joko muistio- tai pöytäkirjamuotoon, ja kannanottoa pöytäkirjan tarkastamisesta.

Vammaisneuvosto päätti joustavasta tarkastamisesta niin, että pöytäkirja tarkastetaan seuraavassa kokouksessa lukuun ottamatta sellaisia asioita, joiden täytäntöönpano täytyy suorittaa ennen seuraavaa kokousta. Nämä asiat tarkistetaan ao. kokouksessa. Sihteeri lähettää pöytäkirjan sähköpostilla kommentoitavaksi. Sovittiin joustavasta menettelystä.

Päätettiin, että pöytäkirja toimitetaan tiedoksi

- kh:lle
- kaikkiin edustettuihin lautakuntiin
- Rovakan hallitukselle/Jarno Saapunki, Veikko Kallionpää

6. **Kuljetuspalveluohjeluonnoksen esittely**

Maija Tervo esitteli kuljetuspalveluluonnoksen ja siitä käytiin vilkas keskustelu.

Vammaisneuvosto halusi kannanottonaan kuljetuspalveluluohjeluonnokseen esittää seuraavaa:

Kunnan on järjestettävä vaikeavammaiselle henkilölle yhdenvertaisuusperusteella kuljetuspalvelut.

Mirja Kangas totesi jatkotoimista, että kuljetuspalveluohjeet vietään perusturvalautakunnan päätettäväksi.

7. **Vammaisneuvoston toimintaohjeiden päivitys**

Kokouksen puheenjohtaja ja sihteeri tarkistavat toimintaohjeet aikaisemmilta toimikausilta ja eri kunnista haetaan myös malleja, ja tuodaan aiheita seuraavaan kokoukseen. Järjestöt luovat työryhmän työstämään toimintaohjeita. Jokainen tahollaan tarkistaa arkoistaan mahdolliset vanhat toimintaohjeet.

Sihteeri totesi, että hänellä on mahdollisuus kokoukseen varatun ajan puitteissa osallistua neuvoston kannanottojen ja lausuntojen laatimiseen ja kirjaamiseen.

8. **Seuraavat kokoukset ja tutustumiskohteet**

Päätettiin, että mm. Lappia-talon remontista ja kaikista kohteista, joissa remontoidaan ja uudisrakentamista vireillä, ja esteettömyysasioista pyydetään seuraavaan kokoukseen tilaliikelaitoksesta esittely. Seuraava kokous on ma 10.6. klo 13.00, 26.8. klo 13.00 (metsämuseolla projektipäällikkö Tuija Alariesto, Tapani Oinas).23.10. klo 13.00 alustavasti sovittu, tarkistetaan seuraavassa kokouksessa, joulukuun ruokailukokouksesta sovitaan erikseen.

9. **Muut asiat**

Muutos kohtaan 4:

PÖYTÄKIRJA

Kh:n päätöksessä varapuheenjohtaja valitaan järjestöjen edustajasta. Rovakan edustajista Minna Muukkonen valittiin vammaisneuvoston varapuheenjohtajaksi.

Sovittiin, että varapuheenjohtaja käy tarkistamassa, toimiiko kirjaston ovissa esteettömyys.

Tuli esille oletus, että Saarenkylän terveyskeskuksen pysäköintipaikoille on tullut kiekkopakko. Vammaisneuvosto miettii, onko se välttämätöntä, koska kahden tunnin pysäköintimahdollisuus vaikeuttaa esim. lääkärissä käymistä mm. tilanteissa, jolloin tarvitaan tavallista pidempää tutkimusaikaa. Osviitasta on mahdollista hankkia pitkäaikainen pysäköintilappu. Laitetaan puheenjohtajan kanssa kysymys, miten mahdollistetaan pitempiaikainen pysäköinti kiekko paikalla.

Lääkekatto: mitä tarkoittaa? Maija Tervo vastasi ja ohjasi terveyskeskuksen sosiaalityöntekijä Sirpa Nykäsen puheille. Apteekki neuvoo, netissä myös tietoa hakusanalla "lääkekatto".

10.

Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.50.

Mirja Kangas
puheenjohtaja

Eeva Marttala
sihteeri

Kuljetuspalvelun tarpeen selvityksessä arvioidaan henkilön mahdollisuuksia käyttää julkista joukkoliikennettä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia. Selvityksen tukena käytetään lääkärin todistusta tai muun erityisasiantuntijan lausuntoa sairaudesta tai vammaista sekä arvioidaan sairauden ja vamman vaikutusta henkilön toimintakykyyn siinä ympäristössä ja elinolosuhteissa, jossa hän toimii. Toimintakyky voidaan joissakin tilanteissa arvioida myös haki-ajan kanssa tehdyllä koematalla esim. palvelulinjoja hyödyntäen.

Kuljetuspalvelun tarpeen tulee johtua vammasta tai sairaudesta, joista aiheutuva haitta on pitkäaikainen. Pitkäaikaiseksi vammaksi tai sairaudeksi katsotaan pääsääntöisesti vähintään vuoden kestävä tila. Kuljetuspalvelua ei myönnetä pääsääntöisesti lyhytaikaiseen sairaudesta toipumisen ajaksi tai kuntoutusvaiheeseen.

Ikääntymisestä aiheutuvien toimintarajoitusten perusteella voidaan myöntää sosiaalihoitolain mukaista kuljetuspalvelua, mikäli muut edellytykset täyttyvät eikä henkilö ole vaikeavammainen.

Myönnettävät matkat

Kuljetuspalveluihin ja niihin liittyvine saattajapalveluihin kuuluvat vaikeavammaisen henkilön tarpeelliset, jokapäiväiseen elämään kuuluvat kuljetukset, jotka liittyvät

- työssä käymiseen
- opiskeluun
- asioimiseen
- yhteiskunnallisen osallistumiseen
- virkistykseen

Työ- ja opiskelumatkat

Kuljetuspalvelua myönnetään välttämättömiin työ- ja/tai opiskelumatkoihin. Työ- ja/tai opiskelumatkalla tarkoitetaan pääsääntöisesti matkaa kotoa työ- tai opiskelupaikalle ja takaisin kotiin. Työmatkoina ei tule korvattavaksi ne matkat, jotka vammaisen henkilö tekee työsopimuksensa tai työnantajan määräyksen perusteella. Opiskelumatkoina voidaan korvata vain sellaiseen opiskeluun liittyvät matkat, joka johtaa jonkin tutkinnon tai ammatin saavuttamiseen tai parantaa henkilön mahdollisuuksia työllistyä tai vahvistaa henkilön ammattitaitoa ja tätä kautta lisää hänen työllistymismahdollisuuksiaan.

Asiointi- ja vapaa-ajan matkat

Kuljetuspalveluina suoritettavat vapaa-ajan matkat on tarkoitettu siirtymiseen paikkoihin, joissa asiakas asioi, osallistuu harrastuksiin tai muuhun sosiaaliseen toimintaan.

Asiointi- ja virkistysmatkoihin myönnetään pääsääntöisesti 18 yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa.

Kuljetuspalvelu on tarkoitettu henkilökuljetuksiin, eikä sitä voi käyttää pelkästään tavaroiden tai esineiden kuljettamiseen.

Vammaispalvelulain mukaisia kuljetuspalvelumatkoja voi tehdä Rovaniemen kaupungin alueella tai lähikunnissa tai toiminnallisissa lähikunnissa. Lähikuntia määriteltäessä kiinnitetään huomioita matkan pituuteen ja vammaisen ihmisen esittämään yksilölliseen kuljetustarpeeseen. Mikäli lähikuntien kattama alue on laaja, kunta voi rajoittaa kuljetuspalveluja siten, että korvattavaksi tulee kuljetuspalvelujen järjestämisestä aiheutuvat kohtuulliset kustannukset.

Rovaniemen tai lähikuntien ulkopuolella Suomessa tehtävistä matkoista, voidaan hyväksyä kustannuksia korvattavaksi kuitteja vastaan selvityksen jälkeen. Asiakkaan on annettava asiasta etukäteen selvitys, jonka jälkeen sosiaalityöntekijän arvio ja päättää asian.

Kustannukset korvataan vain siltä matkalta, minkä asiakas on todellisuudessa ollut kyydissä

SOSIAALIHUOLTOLAIN MUKAINEN KULJETUSPALVELU

Kenelle?

Kuljetuspalvelua voidaan myöntää henkilölle, kun henkilöllä on pitkäaikaisesti huomattavia liikkumisongelmia ja, jolle kuljetuspalvelut ovat välttämättömiä jokapäiväisistä toiminnoista selviämiseksi eivätkä palvelu- tai asiointilinjat ole henkilön käytettävissä. Kuntalaisten liikkuminen turvataan jatkossakin ensisijaisesti julkisella liikenteellä, jota täydentää esim. palvelu- ja asiointilinjat.

Palvelun saamisen kriteerinä käytetään lisäksi tulorajoja:

- yksinasuva 1 300 €/ kk
- pariskunta 2000 €/ kk

Myönnettävät matkat

Kuljetuspalvelua myönnetään

- asiointimatkoihin

Sosiaalihuoltolain mukainen kuljetuspalvelu on kunnalle harkinnanvaraista toimintaa ja kuljetuspalveluja myönnetään käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa.

Kuljetuspalveluna myönnetään maksimissaan kahdeksan (8) yhdensuuntaista matkaa kuu-kaudessa yksilöllisen tarpeen mukaan Rovaniemen kaupungin alueella hakijan asunpaikasta asiointikohteeseen.

Kuljetuspalvelupäätös tehdään määräaikaisena, enintään kolmeksi vuodeksi.

KULJETUSPALVELUN KÄYTTÄMINEN

Kunnalla on oikeus järjestää kuljetuspalvelut harkitsemallaan tarkoituksenmukaisella tavalla. Kuljetuspalveluita saavalla henkilöllä ei ole ehdotonta oikeutta vaatia kuljetuspalvelujensa järjestämistä haluamallaan tavalla. Kuljetuspalvelu järjestetään Matkapalvelukeskuksen kautta pääsääntöisesti yhteiskuljetuksina. Yhteiskuljetusten soveltuvuutta arvioitaessa otetaan huomioon vammaisen henkilön yksilölliset tarpeet liikkumiseen ja yksikölliset sairaudesta tai vammasta johtuvat rajoitukset.

Kuljetuspalveluasiakkaalle laaditaan asiakaskuvaus. Asiakaskuvaus sisältää asiakkuuden hoitamiseen liittyvät välttämättömät tiedot, jotka tallennetaan Matkapalvelukeskuksen atk-järjestelmään. Asiakaskuvaukseen sisältyvät tiedot asiakkaan henkilöllisyydestä, kuljetukseen liittyvät tiedot ja kuljetuspalvelupäätöstä koskevat tiedot.

OMAVASTUUSUUS

Asiakas maksaa matkojen omavastuusuuden kuljettajalle. Kuljetuspalvelumatkojen omavastuuosuus on julkisen liikenteen maksun mukainen sekä Rovaniemen että lähikuntiin suuntautuvilla matkoilla.

Vammaispalvelulain mukaisessa kuljetuspalvelussa palvelulinjalla tehty matka on asiakkaalle maksuton. Tällöin asiakkaalta kuluu matka kuljetuspalvelumatkoista. Muut palvelulinjoilla matkustavat maksavat normaalin julkisen liikenteen maksu, myös sosiaalihuoltolain mukaisia matkoja käyttävät.

Mikäli vammaispalvelulain mukaisten opiskelu-, työ- ja asiointimatkojen yhteenlasketut kuukausittaiset omavastuusuudet ylittävät säännöllisesti kaupungin alueella kuukausikohtaisen taajama- tai seutulipun tai eläkeläislipun hinnan, saa ylimenevän osuuden vammaispalvelusta palautuksena. Palautus maksetaan hakemuksesta, johon on liitetty maksutositteet.

Saattajan matka on maksuton, mikäli asiakkaalle on myönnetty saattajaoikeus. Mikäli saattaja tulee mukaan kuljetuspalveluasiakkaan jälkeen, voidaan hänet ottaa kyytiin vain reitin varrelta. Toinen kuljetuspalveluasiakas ei voi toimia saattajana.

OLOSUHTEIDEN MUUTOKSET

Kuljetuspalveluja saavan henkilön on ilmoitettava Rovaniemen kaupungin vammaispalveluihin kaikista muutoksista, esimerkiksi toimintakyvyn muutokset, muutto kunnan sisällä, muutto toiselle paikkakunnalle tai pitkäaikaishoitoon siirtyminen. Olosuhteiden muutoksesta on ilmoitettava viivyyksettä.

Jos muutokset edellyttävät, niin kuljetuspalvelupäätöstä tarkastetaan ja tehdään tarvittavat muutokset. Kun asiakkaan kuljetuspalveluiden tarve on lakannut, kuljetuspalvelupäätös lakautetaan.

ERITYISKYSYMYKSIÄ

Kuljetuspalvelumatkaan voi sisältyä vain lyhyt pysähdys matkan varrella esim. pankkiautomaatilla käynti, joka on ilmoitettava matkaa varattaessa.

Kuljetus on aina tilattava Matkapalvelukeskuksesta. Myös taksitolpalta otettava kyyti on tilattava Matkapalvelukeskuksesta. Matkan voi tilata vähintään tuntia ennen lähtöaikaa tai vaikka edellisenä päivänä. Matkapalvelukeskuksessa palveluneuvoja etsii kuljetettavalle sopivan kuljetuksen ja ilmoittaa asiakkaalle noutoajan.

Käyttämättömiä kuljetuspalvelumatkoja ei voida siirtää käytettäväksi toiseen kuukauteen.

Kuljetuspalveluasiakkaan kanssa samassa taloudessa asuvat perheenjäsenet voivat matkustaa kuljetuspalveluasiakkaan mukana. Perheenjäsenet maksavat liikenne- ja viestintäministeriön taksa-asetuksen 1-taksan ja ko. matkustajien määrään perustuvan taksaluokan välisen erotuksen matkan hinnasta.

Vaikeavammaisen henkilön kuljetuspalvelupäätös perustuu aina vammaisen henkilön yksilölliseen tarpeeseen vaikka hänellä olisi oma tai perheen auto käytössä. Mikäli henkilö on saanut käytössään olevaan autoon vammaispalvelulain mukaista avustusta tai autoverolain autoveronpalautusta, voidaan henkilön kuljetuspalvelumatkoja rajoittaa, mikäli auto tosiasiallisesti on vammaisen henkilön käytettävissä tai häntä kuljetetaan sillä.

Mikäli asiakkaalla esiintyy toistuvasti epäselvyyksiä tai ongelmia kuljetuspalvelujen käytössä ja tilanne ei korjaannu asiakkaalle annetun kirjallisen huomautuksen tai ohjauksen jälkeen, siirrytään käytäntöön, jossa asiakas itse maksaa matkansa. Kuittia vastaan asiakas voi hakea hyväksyttävistä matkoistaan korvauksen vammaispalveluista.